

תקציר

שיר עולת השבת האחת־עשרה: צורה ספרותית ותוכן פרשני

מאת

נועם מזרחי

המאמר דן בקטע חידתי מתוך שירי עולת השבת, חיבור ליטורגי שנתגלה בין מגילות מדבר יהודה. פרשני החיבור נבוכו בהבנת הקטע, אך עיון מפורט בנוסחו, בלשונו ובמבנהו הספרותי מאפשר לפזר מקצת הערפל האופף אותו. מתברר כי עיקר הקטע הוא פסקה שירית בעלת מבנה פנימי מובחן שהגיונו פרשני: בעל השיר יישב בין פרטים של מקראות שונים המתארים לתפיסתו את חלקו התחתון של מושב האלוהות השוכן בדביר המקדש השמימי, והטעים חזור והטעם כי עיטוריו הפיגורטיביים הם ישויות בעלות רוח חיים. בעיבוד המקראות ובהשוואתם זה לזה נסמך השיר על מסורות פרשניות המתגלות גם בהרמוניזציות שחלו בתרגומיהם העתיקים, ומכלול תפיסתו יונק ממסורות מיתולוגיות ופולחניות המושרשות בספרות ובאיקונוגרפיה של המזרח הקדום. כך יוצא קטע השיר מבידודו ומשתבץ בהקשר תרבותי רחב, והקשר זה מבאר מצידו כמה מתכונותיו יוצאות הדופן של התיאור הספרותי.

פרופ' נועם מזרחי, החוג למקרא, הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין,
אוניברסיטת תל אביב, ת.ד. 39040, רמת אביב, תל אביב 6997801
nmizrahi@tauex.tau.ac.il